

Előfizetési ár:

Egész évre. 6 frt — kr.

Félévre 3 frt — kr.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest,
IV. szarka-utca 5. szám.Kéziratok nem adatnak
vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

Az új operaház.

Örömmel és büszkeséggel tekint minden igaz magyar az új operaházra, mely cultur fejlődöttségéről tesz tanuságot, mely mintegy azt hirdeti, hogy igen is van zene iránti érzékünk, tudunk érte még áldozni is.

Tartózkodtunk mindeddig mindenmí megjegyzéstől, észrevételtől.

Most azonban midőn az opera működését annak hivatásával összehasonlítjuk, lehetetlen, hogy hallgassunk.

Tagadhatlan, az új operaház a mi külsőjét sőt belsőkülsőségeit illeti, mi kívánni valót sem hagy maga után.

De meggyőződésünk, hogy az új operaháznak egészen más a hivatása mint épen fényben és műértékekben diszelegni.

Ha komolyan meggondoljuk, hogy miért épült új operánk és az mennyiben felel meg — legszigorubb rosszalásra kell fakadnunk.

Az operának, melynek legfőbb hivatása a classikus zenének ápolása, a hallgatóság zenei érzékének finomítása és ezzel összekötve lelkületének nemesítése; ezen az uton a hogy megkezdé működését — legkevésbé sem fogja betölthetni azt.

Mindenek előtt kifogásoljuk az olcsóbb helyeket, melyek aránylag mégis drágák. A harmad emeleti zártszékek úgy látszik épen arra valók, hogy a megváltott jegy árát leülni lehessen bennük. Látni semmit, hallani csak tört hangokat lehet onnét.

Másodszor azt hisszük, hogy az operaház, melynek subventiója ő felségtől a királytól és a kormánytól bőven van; azt nem az egyes énekes és énekesnők pazar fizetésére kapta.

És különösen oly énekesek és énekesnők, kik mindegyike csupán egy-két operára készült és így az opera igazgatóságát arra kényszeríti, hogy az egész műsor hat-hét számból álljon.

Azt sem értjük, hogy miért oly drágák a belépti jegyek? Az operaházat tehát csak frakkos urak és uszályos hölgyek számára építették és nyitották meg, azok részére a kik jó módjuk által amugy is élvezhetnek jó zenét. A szegényebb sorsunak tehát nem szabad operába menni, ki van zárva ama megdönthetlen tény által, hogy ha bár-

mint is óhajtaná a classikus zenét megismerni, még karzat helyért is annyit kell fizetnie, a mennyiből sokszor két-napi élelme van fedezve. Hát a kisebb-fizetésű hivatalnok, középrangu és állásu családfő, hogyan mutathassa meg családjának az operát, midőn egy este-ért fizetésének negyedét, sőt felét kellene odafizetni.

Az operának tehát főbb hibái és hiányai: hogy nincs kellően összeállított, válogatott és változatos műsorozata; énekesei nem tehetségük és tanultságuk után, hanem hirnevük szerint vannak fizetve; rosszaljuk a drága helyeket, mely által ép az, hogy a közép-osztályt nyerhetne szív és lélekképzést, ki van zárva; és ama mulasztás, hogy az olcsóbb helyekről sem látni sem hallani nem lehet.

Mindezek nem olyan figyelmet kikerülő hibák és hiányok, hogy tőlük a napirendre térhetnénk.

A sajtónak kötelessége lett a közvéleményt és a jogos közóhajt pártfogásba venni és az opera igazgatóságot figyelmessé tenni, sőt a dolog jogos természeténél fogva még kényszeríteni is e bajok és hiányok rendezésére és pótlására.

Minnek operai előadás? Ha az egy néhány páholyon kívül, melyeket csupa hazafiságból most még csak kibéreltek, és a többi hely tites és kongó falak adják meg a viszhangot.

Tekintettel kell tehát lenni a szegényebb sorsuakra is, a kikre leginkább ráfér a csilapító és művelő zene. Nem szabad mintegy rá erőszakolni a szegényt, hogy zenei érzékének tivornya helyeken, kávéházakban és lebujokban keressen kielégítést.

Erre tekintettel az opera lenne és van kötelezve, ama nagy összegű subventiók által, melyek által ama helyzetben jutott, hogy nem a közönség rontott izlésének, hanem az abszolút szép és jónak álljon szolgálatában, ezek részére nyerve meg a hallgatóságot.

Nézzük külföld operaházait, páholyait ott is frakkban és uszályban ülnek ugyan, de van gondoskodva oly helyről is, melyre a szegényebb sorsu még munkásruhájában is megjelenhet és nemesen szórakozhat.

Kador Sándor.

A párbaj-mánia.

Alig van nap, mely valamely párbaj hírére hozná, egész sporttá fajult ez már napjainkban oly annyira, hogy a komoly férfiú épugy mint az iskola padját még koptató ifjú, valódi, és gyakran csak vélt sérelmeért fegyverrel kezében keres elégtételt.

Nézzünk társadalmunk e rákfenéjének kissé a szemébe.

Ha e szomorító jelenség indokai után kutatunk, kettő az, mely ezen eszélytelenségre ragadja az illetőket.

Ezek egyike tagadhatlanul a „keresd a nőt“ féle igazságban rejlik, mert a párbajok kétharmada okvetlenül nő miatt vivatik. Mi okozza ezt?

Szomorító kép tárul itt elénk, mely sötét színekben mutatja, mily léhán, gyakran becsületlenül gondolkoznak napjainkban a nőkről, kikben az eszköznél egyebet nem látnak, kikre ha ráuntak, az ablakon igyekeznek kidobni, nehogy az kipréselt citromhéjként, a szoba levegőjét megfertőztelenítse. Áruvá alacsonyittatik napjainkban a nő, kit a kávéház és vendéglőkben zsidvásári zajjal meghurczolni, bemocskítani: legkevésbé sem ellenkezik ez *ugynevezett* férfiúi méltósággal, mert napjaink divatos gondolkodás módja szerint a nővel szemben minden eszköz jó, csak *csélhoz vezessen*. Ha pedig akadt néha egy-egy férfiú, ki az ily mocskos eljárással szemben felszólal, azt divatos uracsaink párbajra hívják ki, nagy zajt ösapva hősiességükkel a lapokban.

A becsület a második indok, mely fegyvert szorit a férfiak kezébe.

Igaz, a becsületet féltékenyen kell őriznünk. De ki határozza meg ennek határait s hányan lettek már méltatlanul, ártatlanul megrovva?

S vajjon, csupán a lövő vagy vivő ügyességétől feltételezett párbaji győzelem tényleg igazságot nyújt-e?

Nem, ezerszer nem!

Annyira süllyedt tehát napjainkban a köz-erkölcsiség, hogy megfélelkezve a parancsok parancsáról, nem hallják már meg azt, mely így szól: „Ne ölj“, s barbár korbelt lovagként fegyverrel keres elégtételt, ki bántalmazva, sértve lett.

Tudjuk, gyávasággal vádoltatik, ki a párbajt visszautasítja. Ámde, nem nagyobb bátorság kell-e ahhoz, ha az ily tévnezetekkel szakítva, férfias nyugalom és tapintattal bizonyítja az illető be azt, hogy a sértés alaptalan volt s az ítéletet tisztos férfiakra ruházza. Vajóban ily eljáráshoz lelkerő kell.

Igen, a párbaj esztelenség!

De mert a felmerülő viszályok elintézésére kell, hogy létezzék valamely bíróságon kívüli forum, mely elégtételt szolgáltatson: a *becsületbíróságok* felállítását okvetlenül szükségesnek tartjuk.

Angolországban a párbajmániá megszüntetésére a királyné a párbajozót kegyvesztésre, a jobb körök kebelükből való kizárással sújták, s csakhamar elenyészett e kórjelenség.

Vajha szeretett hazánkban is ily uton vétenék eleje ezen oly sok életet már megsemmisített esztelenségnek; ifjaink pedig más ténen igyekeznének bátorságuk jeleit adni, bizonyítva, hogy átérték Petőfi szavait, melyek szerint:

„Ha férfi vagy, légy férfi:
S ne hitvány, gyenge báb.“

SZEPESI FERENCZ.

A szerkesztői izenetek rovatáról, mint az én tárcza olvasmányomról.

Az én tárczám, melyet végig szoktam olvasni, a szerkesztői izenetek rovata; nem mintha magam ítéletét olvasnám ott, korántsem, hisz akkor aligha mulatnék rajta, ha nem mert itt tanulmányozom én a kor szellemét, a nap eseményeit, mert már jóra való disznótör sincs, hogy valami vad lantos rigmusba ne szedjen egy prólógót a tiszteletére; s a mi aztán megiratik, mi természetesebb, hogy be is küldve valamelyik lapba valami ábrándos álnév alatt.

Innét tudom én, mikor van ősz, tél, tavasz, nyár; mikor van „tengeri hántás“, fürdő saison, bálvigalom stb.; de még a politikát is figyelemmel lehet tartani a szerkesztői izenetekből — a viczlapok „Mondani való“-iből.

Mert most azt a világot éljük, hogy nem is ember, ki nem poeta — legalább csak titkos poeta. Nincs az eseményeknek az a combinatiója, hogy meg ne legyen rigmusokban *halhatatlanítva*; csak az még a jó benne, hogy a szerkesztők ideje korán *halhatatlanítva*

nitják a dythirambokat. S nem csak a világra szóló események (teszem a posztkiszli tűnékeny esete) lesznek megénekelve, de azt is kitudom, hogy Gábor barátom már másnak udvarol.

S mindezt feltárja előttem a szerkesztői izenetek rovata. Ha a mult heti „Ország-Világ“-ban pl. olvasom: „H. G.-nak. Az I. Jolánkához irt verset nem szégyelte ön hozzánk beküldeni?“ s ha a mai „Főv. Lapok“-ban újra látom: „H. G.-nak. B... Laurához vers (vagy mi?) beérkezett“, hogy ne tudnám akkor az új szívviszony fejlődését.

De ez még hagyján! hanem mikor azt tudom kikutatni, hogy a 100—200 darab „Hozzá“ című költeményeknek, kik a szerzői, s ezt kitudni az idézet néhány sor mutató gyöngyhelyből, amit „mások elretentő példájára“ ott e rovatban közölnek.

No várhatjuk, míg elrettenek! — nincs arra reménység.

Csak azt csodálom, hogy sem a régi statisztikus Fényes Elek, sem az új Láng nem számította össze ezeket az állatokat; vagy hogy a természetrajzból kitelejtik a majmok közül? No, mert kérem nem majom-e az utánzó? s látunk-e közöttük csak egy eredetit is? — legfőlebb azt találjuk, hogy amiért X. jambusokban pityereg, azt a lélekölő bánatot Y. daktilosokban (leginkább üttemesekben) zengi.

Mikor aztán a szegény szerkesztőknek elvásik a foguk a sok versben, kiírják, hogy a forma ellen sok kifogásolni való van. Azt hiszi, elüti vele, pedig dehogy! — a kikoszorozott átdolgozza hat forma-varátióba s feltalálja újra felmelegítve, mit bánja, ha görcsöket kap is a vers láttára a szegény szerkesztő.

De már ezen nem lehet segíteni! — Hát még mikor úgy küldik be a verset: „illő honorarium mellett sziveskedjék közölni;“... az a jó benne, hogy a szerkesztők ilyenbe már beleszoktak, mint a somogyiak a jégverésbe...

De egy füst alatt hadd mondjak el egy kis történetkét, hogyan dobattam el én a silány dorombot egy magával színig telt, de még fel nem lépett poeta jelölttel. Ajánlom figyelembe.

Femutatnak nekem egy nyurga nyaku, hórighorgas fiatalembert, a ki a h. .i. gymnásium önképző körének első díjas poetája. Tervelem meg volt; jónak láttam rá. El kezdtem neki beszélni a poezis isteni mivoltát, fenségét; majd összecsókolta érte. — Azután elment.

Harmadnap eljön hozzám maga s a legbizalmasabb kérdés meghallgatására kér föl, hogy nézzem át kötetjeit.

— Felesleges — mondám őszinte hangon, — hiszen jók, s majd a szerkesztők ítélenek.

— Hisz ép azért jöttem — mondja fülig pirulva.

— Ni itt egy P. K. Lap, most alakult vidéki újság, küldje be, majd az izenetről tudositom; mi az álneve?

— Bájhalmi, vagy talán jobb lesz Virág-völgyi?

Egy hét mulva előre nevetve vettem a P. K. Lapot kezembe. Így áll benne: „Bájhalminak. „A vándor“ a papirkosárba vándorolt. Ha előfizet, küldünk rendes folyamat lapunkból.“

A lapot eldugtam.

Másnap reggel bekocog az én Bájhalim. — No csak rajta! Azt izenik, küldjön be még 2—3 darabot, akkor kap tiszteletpéldányt is.

— Lehetetlen!

— Igen „A vándor“ vagy mi a címe?

— Az az. Szabadna látnom.

— Adnám szívesen. De alighanem begyújtották.

Rám nézett, de én komoly voltam.

Pár nap mulva találkozom vele.

— Küldtem be a P. K. Lapnak húszonhárom dabrabet.

— Hu—szon—hár—mat?

— Igen, talán kevés?

— No, ha mind közölhető, akkor talán nem.

A jövő héten megint találtam valami okot, hogy a lapot nem adhatom kezébe, pedig abban is volt valami: „Bájhalminak. Tán gúnyolódni akar, midőn köszöni, hogy versét közöltük, s akkor kár volt annyit ujat beküldeni, át sem nézzük.“

Ráfogtam neki, hogy „Hozzá“ darabját közölte a szám (tudtam, hogy lesz közte az is.)

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Ha nem volna.

*Ha nem volna bús magánynak
Ábrándos kis dalnoka,
Mely panasztát lelkesülten
Csillagfényénél dalolja...
Sétáimban a bús magányt
Én dalolnám tán tele...
S a visszhangzó fájdalomnál
Együtt éreznék vele...*

*Ha nem volna fent az égen
Felleget köd, zord vihar...
Mely a kedves, szelíd égre
Talányos fátyolt takar!...
Sohsem néznék tán az égre...
Nem tudnám, mi a remény...
Mert ez érzést a zivatar
Szívárványán látom én!*

*Ha nem volna árnyas este,
Lombos magány, némaság!
Mely szívemnek pillanatnyi
Felüdülést, enyhét ad...
Eltemetném ezt a keblet*

*Fénybe... ködbe... bűvösen
És fejfámra azt iratnám...
«Nem ismertem enszivem!»*

*Ha nem volna a csalódás,
Mely éringat, majd lever;
S romjain a boldogságnak
Tépett fátyolá hever...
Elnémulnék, mint egy gyorspatak
Ha a sikra jut ki már,
S körülötte minden olyan
Pusztá, csendes és sivár.*

*Végig futna dallamával
Lelkemen a képzelem,
S elsöpörné a virágot,
Mi gyökértelen terem...
Pusztá lennék, mint az erdő
Madár nélkül, néptelen,
S az illattalan boldogság
Enyelegne csak velem.*

Mosdósy Imre.

Első hó hulláskor.

— Eszme-hullás, hullatja: KADOR SÁNDOR. —

Hiszen hát igaz, hogy ha az első havat természeti tűneménynek tekintjük, annak első hullásánál nem tartaná senki sem érdemesnek, hogy írjon róla.

De ép úgy mint a könny sem csupán könny azaz sós víz, melyet a szemidegek izgatott állapotukban a szemből kiválasztanak; ugy az első hóra is rámondhatjuk, hogy az sem csupán jegeczesedett eső, mely az áthült légürből a földre hull.

Ki az, ki első hó hulláskor nem ép úgy, mint az első levélhulláskor meg ne illetődnék?

Azt hiszem minden némileg is fejlesztett érzelmvilággal bíró egyént meghat az első hó.

Esik a hó!!! kiállt mindenki, midőn először megpillantja a bolyhos pelyheket. Esik a hó! — — Egy sóhaj, egy fohász siklik mindegyik ajkán, titkon, ugy, hogy azt senki sem láthatja, de önmagáról ítélve másnál felteletezi.

Tehát ez az első hó, mely drága halottunk sírját fedi, az első hó, melyet látni fog édes gyermekünk — talán ez az első hó hullás az utolsó, melyet édes jó beteg anyánk látni fog, az utolsó, melyet mint nőtlén, még láthatunk!

Megerjük még egyszer az első hóhullást!?

Nagy jelentőségű az első hó hullás vidéken, a hol az utakat elfuvással fenyegeti, a közlekedést gátolja; nem csak a földet fedi el, hanem az embereket is eltemeti.

Igen kedves olvasóm, vidéken, falun be

A következő héten vártam az én Bájhal-mimat, de nem jött. — Nehány hó után találkoztam egyszer velem. Megszorította a kezemet, s azt mondá: „Köszönöm jó leccke volt.“

Csak így ki kellene ábrándítani valamennyit; de ezeken Horác zászpája sem fog.

Eddig a szerkesztői izenet a deliquenseket illette; de én itt szoktam tanulni kritikát kritizálni is.

Ez a bonak másik fele, néha bunkósabb a másik felénél.

Mikor a szerkesztő nem fogadja el a verset, mert külalakja olyan mint a mult számi mert lapja keretébe komoly, mert ezt vagy azt a kifejezést ő nem hallotta: — akkor megint nevetek. Mintha a külső tenné a lelket, mintha lehetne nem komoly költemény is, mintha a szerkesztő ur tudós feje mindent tudna s füle mindent hallott volna a világon.

Mikor a szerkesztő okul adja, hogy hosszú, vagy azt, hogy rövid: megint mosolyodom szegény fején.

S gyakran, (ha poéta a szerkesztő legtöbb-ször) arra megy ki, hogy „másban a szálkát látja, maga szemében a gerendát feledi.“

Miről szól is tulajdonképen a mai tárcza? Arról, hogy emberek a szerkesztők is, meg a versgyártó dolgozótársak is; s hogy hamar ki tudnának egymással békülni, ha volna a aki prózával kedveskednék; no mert akkor mosolyogna minden szerkesztő azon, ki verssel akar befurakodni a dolgozótársak közé.

Azonbn ezt nem azért mondom, hogy az én tárczám most itt la nem rigmusokban van írva, majd keritünk időt egyszer arra is.

Mindazáltal én eztán sem a más szerint tárczát fogom olvasni, hanem az én tárczamat, a szerk. izeneteket.

MIKOVICH LAJOS.

Fővárosi levél.

Mi szükség azt mondanom, t. szerkesztő ur, hogy Erzsébet nevét a főváros hivatalosan ünnepele meg,* — mondatván fényes isteni tisztelet a budai várkapornában, kitűztetvén a nyilvános épületekre és a consula-

*) Másképp senki és sehogy?

A szerk.

tusokra ékes lobogók; adatván a nemzeti színházban „Az erdő szépe“, az operában a „Hugonották“ a mi szeretett királynénk nevenapja alkalmából; — sőt mi több a m. k. operában nem csinált az Asphaleid semmiféle rendbontást — de sőt a vasfüggöny is megtette a kellő szolgálatot s le és felbocsátkozék a legünnepelesebb komolysággal a nem nagyszámu közönség rettenetes csodálkozására, minden fennakadás nélkül.

Az pedig, hogy az „Asphaleia“ is előírás szerint működött, bizonyos, hogy csak azért történt, — királyi névnap volt.

Mert hiszen tudjuk, hogy az „Asphaleia“nak vagy rosszul sikerül a munkája, vagy sehogy se sikerül, de minden bizonynyal eddig szerencsésen sikerült“ (mert emberáldozatot nem kívánt).

Ezt pedig tudomásul vette az intendans ur is, meg a fővárosi rendőrség is, kinek (akarom mondani minek) főgondja lévén a tűzbiztonság, kellő számu biztossal látja el a dalműszínházat. Azért dolgozik aztán a színházi gépezet *vizzel*, s azért lesz annyi szép jelenet, holmi említésre kevésbé méltó rendetlenségek miatt — *vizzé*.

A multkor szemrehányást tett nekem az én szerkesztő barátom, hogy kevés újsággal lepem meg az olvasó közönséget levelemben. Nem védekezem vádja ellen.

De hát miről irjak? csak nem tölthetem meg soraimat olyan dolgokkal, mik minden naposak ugyszólván. Nem irhatom folyton, hogy a főpostán megint lopás követetett el, hogy egy-egy rendőrfogalmazót megint vizsgálat alá helyeztek, hogy a delegáció megint megszavazott 116 milliót minden lényeges elmentmondás nélkül, hogy a budai várszínháznak megint deficites előadása volt, hogy a főváros valamelyik utcájában megint meg-rabolt, agyonütött embert találtak, hogy a k. k. Reichsgriegsministerium még mindig Reichskriegsminiszterium, a közös központi pénztár pedig Reichscentral Cassa.

Vagy éppen arról irjak, hogy Gordon pasáról még mindig semmi bizonyosat nem tudunk, a Kongó értekezleten a nagyhatalmak hajba még nem kaptak, a magyar országgyűlést e

hó 22. megnyitják, a díjnokok napidijából jótékonyági levonatokat eszközölnek.

Vajjon kit érdekelné mindez?

Azt szeretné talán, hogy arról beszéljek, hogy a khivai khán hogyan szabadult meg nyolczadik feleségétől, a ki tűzről pattant orosz menyecske volt s kinek minden ölélése adóemeléssel járt. Aki végre azután 50,000 csengő rubelért hajlandó volt ott hagyni a khán férjet.

Ez ugyan felesleges munka volna.

Hanem, ha tetszik, elmondom én, hogyan veszté el Z. ur kedves feleségét akarata ellen. Mert ennek morálja is van t. i., hogy ne bizd olyan válóperedet fiatal ügyvédre, a melyiket magad nem szeretnél elvállással befejezni.

Z. urnak igen csinos, ifjú felesége volt. Annak az asszonynak egyszerre csak az a bogara támadt, hogy ő el fog válni férjétől. Hogy miért? talán ő maga sem tudta. Hanem hát bevette akaratos fejceskjébe, hogy ő neki válóper kell, hát válóper kellett számára teremteni minden áron; épen úgy, mint ha néha a „Kedves“ a fejceskjébe veszi, hogy neki magasabb turmúr kell, hát legyen turmúr, mert különben lesz sirás, hogy jaj!

Z. ur nem értett sem turmúrokhöz, sem válóperekhez, tehát, hogy kedves kis felesége szeszélyét kielégítse elment... ügyvédhez, ki (ami igen fontos a dologban) igen derék és csinos fiatal ember volt, s átadta neki ügyét, titokban jól a lelkére kötven, hogy a válóperből ugyancsak ne legyen semmi.

A fiatal ügyvéd meg is ígerte sentül, hogy beszélni fog az asszonynyal okosan, csak bizza reá a dologát. Az olyan fiatal ügyvédek rendesen meggyőzőbben tudnak beszélni a szép asszonyokkal, mint az idősebbek.

Hogy mennyire meggyőző ékes szó-lása volt ügyvédünknek, kitetszik mindjárt e históriából is.

A jogtudós addig és annyiszor értekezett a fiatal menyecskével, még a bíróság Z. ur válópörét letárgyalta, szörnyű csodálkozására alperesnek — őt drága élete párjától végérvényesen elválasztá.

A pervesztes rohant ügyvédjéhez, hogy hát ez hogyan történhetett. Az érdeemes fiskális

lész zárva szobába, mely néked a ki a jó levegőhöz szoktál akár börtönnek is beillik.

Nem úgy mint minálunk, a hol a hó nem számít — csak a háztetőn látszik, az utról el van már seperve reggelre. (Ha el van?)

A viczeházmester, mert a főházmester, a ki ismeri hivatalának fontosságát, kapunyitás és házbér beszédésen kívül nem végez semmit, tehát a viczeházmester, a ki legtöbbnyire Szvatopluk ivadékából kerül, már lehozta a padlásról a törő vasat, melylyel a járdát tisztára fogja hozni. Itt az idő, a mikor reggelre akárha bányában ébrednénk oly lárma és kő ütés közt ébredünk.

Bizony szomorú idő ez. A néhány első bálra készülő kis lányon meg a szenvedélyes korcsolyázókön kívül, talán alig van valaki, a kit le ne hangolna némileg ez a zuzmárás idő.

Mondhatjuk, hogy a mily könnyen hull az a hópehely a földre; annál nagyobb suly nehezedik a szegény ember szívére.

A szegény, a ki eddig csak megvolt lyukas cipőjében, viselt ruhájában, hideg étellel és fűtetlen odujában, most érzi leginkább nyomora terhét, kétségbeeséshez közel álló sorsát.

Az a csillogó, fehér hó sok nyomort takar, olyan mint a fehérhúás könnyelmű leány!

Ki lát be a hóval befujt pincze ablakon?

Nehéz szag és fojtó pára füstölög kifelé a rozzant és papírral kifoltozott ablakon.

A kép, mely élénk tárul, a képzeletet túlhaladja, az érző szívet lehetetlen, hogy meg ne lágyítsa.

Beléptünkkor, nyögés, köhintés, sirás és sohajtság hallik élénk pokoli kinok és nyomor hangjai azok.

Az apa, a kenyérkereső rozzant ágyon, fejét melynek közepe tájáról két fekete golyó világít, piszkos sárga alapról, kiaszott arcáról, a kétségbeesettnek páratlan alakja való-sul meg benne. Szóllani nem tud, tüdeje fogytán, a lég, melyet ha gyorsabban magába szívna, fullasztaná és életét oltaná. Az önfentartási ösztön vissza tartja őt a beszéd-től csak némán mutat a környezetre.

Lábánál legkisebb gyermeke, még polyában alszik, boldogon, mint olyan, kit a nyomor nem aggaszt, kit édes anyja emléje megment az éhségtől.

A földön a másik kettő, éktelen zsbajjal szemmel láthatóan halálán fekvő atyjuk kin-ját még inkább fokozzák. Anyjuk, távol a háztól, mosni jár, megszerezni az eszközt, melylyel tovább tengethetik életüket. Négy tehetetlen alak, kit pincze, hó elfed, a kik fölött gondtalan lépked a dandy, a kiről senki sem tud, csak a házi ur.

Ilyen kép pedig elég van, sok is — a fővárosban.

Árnyoldalai ezek a fényes fővárosnak, feketék még akkor is, ha a fehér hó be is fedi őket.

A gazdagok, kik palotájuk ablakából az átellenben lévő kunyhó fedelén az első havat meglátják — nem látják meg, hogy mit takar el az, — nem is sejtik.

Hány tehetősebb a ki korcsmából kijöve meglátva az első havat, gondol tönkre jutott felebarátjára?

Dehogy gondol! Igen, gondolja; hogy bezzeg jó lesz holnap már a szeges botot elhozni magával, hogy el ne essék.

Gondolnak talán modern nőegyleteink?...

Tánczolnak ők, rendeznek tombolát, sőt vacsorálnak, — a korcsmáros hasznára.

De hogy lehetséges ilyen elhagyatott ember, család, a fővárosban, a hol a humanismus oly erős talpon áll!?

Hol vagytok segélyegyletek, segélyző páholyok?

Vagy igaz! Hisz az nem testvérték, a ki elhagyottan ott fetreng családostul, orvos, gyógyszer, segély, szívélyes és résztvevő felebaráti biztatása nélkül.

Az nem testvérték, nem is volt, semmi közöttük sincs hozzá!

*

ur csak a vállát vonogatta, mintha azt akarta volna mondani, hogy ezt bizony ő maga se érti. Pedig tulajdonkép vállvonogatása annyit jelent — megállj: majd megtudod te, hogy hogyan történhetett az.

Z. ur meg is tudta.

Ügyvédje elég jó duplán számítani a perköltségeket; s őt szeretetteljesen arról értesíteni, hogy volt felesége: az ő (az ügyvéd) jövendőbelije most.

Ők t. i. jegyben járnak.

B. G.

FLORE ÉS MAIORA.

ELBESZÉLÉS.

Irta: MUNKÁCSI KALMÁN.

(Folytatás.)

IV.

Gyönyörű naplemente volt.

Imre a falutól negyedóránnyira fekvő Zenedy féle váromok közt egy kődarabon ülve merengett a bűvös tüneményen.

Mélyen alatta az Ivoru kékes szallagja húzódott végig, melynek habjai mint finom gyémánt porszemek ragyogtak a nap vérvörös sugaraiban; körülötte a hegyek tündéres rózsaszín árral voltak bevonva, melyek itt-ott a lila amethyst-szín, vagy a topáz vörös színe váltott fel. A nyugati láthatáron lenge bárányszőke uszta habos ezüst köntösben, melynek széleit a nap óriási tűzgolyója arany paszománttal ékesítette fel.

Hanem a felséges látvány még sem vonta teljesen magára Imre figyelmét, mert minduntalan a falu házai felé vetette tekintetét, nézegetve, vajjon jönnek-e már azok, kiket ő vár.

Juon leányai ugyanis megigérték neki, hogy este felé kijönnék a romokhoz, melyekről Imre annyit beszélt nekik, de melyeket ő, bár gyermekkoruktól fogva Lukruban laknak, közelebbről még meg se vizsgáltak. Imre már nyugtalan volt, hogy már talán el sem jönnek, pedig előre örült már a kellemes perceknek, melyeket Floreval együtt tölthet.

Az első nap óta, melyen vele először találkozott, benső vonzódást érezett iránta; az a sajátos hideg fenség, mely egész lényét uralta, varázserőt gyakorolt rá. Az az alabastrom arc azokkal a setét, titokteljes sze-

De hát kinek van köze hozzá? Azaz kinek lenne köze hozzá?

Minden embernek! Minden olyan embernek, a ki Isten teremtményének és nem majom utódnak vallja magát.

Tehát e bacillusos, miazmás légbe lépjenek a felebarátok, undortól betegek legyenek; az érzékekre tett kellemetlen benyomás által okozott rossz kedvet miért ne kerüljék? Hogy lehet ilyent követelni?

Ennyire nem terjed a humanismus!

Elhiszük a modern humanismus, mely egy két forintot oda dobva, eleget vélt tenni emberi kötelességének.

Mennyire különböznek a modern jótékony-sági egyesületek összehasonlítva a katolikus vallás befolyása alatt létesült intézményektől?

Vajjon nem-e angyalnak tekinthető ama szürke néne, ki az ilyen elhagyatott helyen étellel telt kosarával megjelenik, az éhezőknek ételmet, a lélekben csüggedőnek keneteljes vigasz által reményt csepegtet szívébe.

Vajjon nem-e amaz egyesület érdemli meg leginkább a jöteni szándékozók pártolását, a mely nem tánczol, mulat a szegények rovására, a mely adományát nem mint szegénynek, még nem is mint idegennek, hanem mint szeretett testvérnek nyújtja?

mekkel mindig előtte állt, bárhova ment. bármivel foglalkozott, s minél többször találkozott vele, annál inkább bűvölte őt el s tüzte magához szívére. Nem csoda tehát, ha türelmetlenül várt már rájuk.

De annál nagyobb volt öröme, midőn a magas, vadvirágos, fűben feltűnt alakjok, mint két villi, lebegve a harmatos gyepen. Imre eléjük sietett s üdvözölvén őket, azonnal felajánla Florenak karját, ki azt el is fogadta.

A sok összefonódott mezei virágok indái közt alig tudtak eljutni az ősi váromokig.

Szomorú benyomást tett a lélekre, a pusztulás, mely a szem előtt elterülő kőtömegekre, szétszórt négyzetkövekre volt felírva. Régi dicsőség bemohosult sirja, híres férfiak elfeledett porai, szép napok komor emléke felett tenyészett itt a buja vadszőlő s a rózsás fűtű.

Az egykori várkapu, bár dűledékesen, még fenn állt, lőrésiben még fészket találtak a véresék és a baglyok, a denevérek még meghúzódhattak a bolthajtás rovátkái között.

„A Zenedy család cimere az ott” mondá Imre egy kőből kivésott kerek pajzsra mutatva, mely körül a körözsa természetes koszorut képezett, „nézze kisasszony, még a színek is kivethetők rajta, pedig már háromszáz év viharzott el fölötte. A barna medve piros mezőben még most is oly erősen szorítja a kardot fogai között, melyet vitéz uraik már régen kihullattak kezökből.”

A kapun belül százados gesztenyefák lombjai setét boltozatot képezve sorakoztak kétfelől s vezettek a tulajdonképeni várhoz, melynek U alakját még most is ki lehetett venni.

„Ezek a fák is sokat tudnának beszélni” szólalt fel Flore, ha mindazt elmondhatnák, a mit láttak, átéltek, míg felnőttek. Igazán... milyen jó volna, ha velük is úgy elbeszélgethetnénk, mint az emberekkel!”

Imre elmosolyodott e kívánságon.

„Ki tudja, jó-e volna” felelé „nagyon sok szomorú történetet regélnének akkor ezek nekünk. Sok vér termékenyítette azt a talajt, a hol ezek felnőttek; sok könny öntözte gyöküket, sok tragédia folyt le lombjaik alatt. Nézze kisasszony, az a fekete száju barlang, amott a vadsáska és futó komló közt, az börtön volt; ott volt azoknak hajléka, kiket kalandozásaik alkalmával a váruék magokkal hoztak s a honnét ritkán került a napvilágra valaki. Ha a gyilok és tör megkimélte, megölte őket a bűzhődő lég, penészes kenyér.”

„Jaj, akkor hallgassanak továbbra is ezek a gesztenyék, mert bizony tudom sokat könnyezni, ha illatos virágaik fülembé sutognának a szomorú multról... De hát az a csucsives folyosó amott, az hova vezetett egykoron?”

„Az a fegyvertár hosszában futott végig. Most is találnak a talajban alatta sajátos alakú pengéket, rozsdás fringákat, vértetek. A folyosó másik oldalán a nagy étterem terült el, ahol — tudom — sokszor csengett a rózsamályi- vagy tokajival telt billikom. Éppen alatta terült el az óriási pincze, melyben nemrég találtak egy százakós hordót, melynek az volt a legnagyobb hibája, hogy kongott az ürességtől, csak egy róka családnak szolgálván otthonul. Az étterem éjszaki oldalán a várkertre egy veranda nyílt, melyből két, fekete márványból készült, szeszélyes fejcsoportozatokkal ékített oszlop ma is látható. A kertet ugyan már rég felverte a dudva, a paréj, csak egy jazmin bokor, pár rézvirág és nyári ibolya árulja el, hogy ott valaha kert létezett.”

„De hova vezet minket Bárdy ur! szakítá félbe Imrét egyszerre Flore, midőn egy

tág üregű, de hosszú, setét folyosóba léptek be,

„Nem is gyanítja kisasszony hova. Ez a folyosó az Ivornig vezet. Erre járt a várnép vizért a patakhoz. Ugy-e kellemes hús a levegő idebenn? Csak az a setétség alkalmatlan kissé. Nem fél végig menni, kisasszony?”

Flore gúnymosolyra húzta ajkait s majdnem sértődve válaszolt:

„En nem szoktam félni.”

„Az elhagyott, de még jó állapotban levő folyosóban erősen kongtak a léptek, melyek zajára ijedten futottak szét a patkányok, egerék, míg a denevérek sikongva repültek ki, felháborodva csendes otthonuk megzavarásán.

„Jaj én úgy fázom” szólalt fel Maiora, a társaságnak mindaddig hallgatag, de Imre szavaira élénken figyelő tagja.

Imre Maioranak is karját nyújtá s így öszszébb húzóda tették meg az utat. Maiora vére arcába szökött, oly csodás melegség futotta át testét, midőn karja Imrével érintkezett.

Kis akácfa ligetbe jutottak a folyosóból kiérve, melyet az Ivoru habjai öntöztek, s a több mint negyedórai kóborlás után ugyancsak jól esett kissé leheveredni az illatos virágokkal telt akácok árnyában.

Az ezüst hold ragyogva fényelt alá a tiszta égről s sugarai épen Flore arcát világították meg, ki egy fához támaszkodva ült arcát az ég felé emelve.

Oh mily gyönyörű volt e pillanatban! a mily szép csak egy égből alászállt angyal, mint az aranfürtös Loreley, mint a tűzapoló Veszta szűz lehet — — —

Virágok közt voltak; mi természetesebb tehát, mint hogy a virágokra ment át a beszéd.

Pár sárgáslila árvácska húzódtott meg szerényen a fűben mellettök. Imre letépett 1-2 szálat s gomblyukába fűzve mondá:

„Ezek az én legkedvesebb virágaim, mert engemet árva sorsomra emlékeztetnek.”

„En is meglelem itt kedvencz virágomat” szólalt Flore néhány rhododendron keresve ki a magas fűben. A citromillat, melyet zöldje áraszt hamar elárulta, az estharmatos, rózsaszín virágok rejtekhelyét. „En csak ezt tartom minden virág közt a legszebbnek, legkedvesebbnek. Mily büszkén, mily önérzeten emelkedik ki a többi mezei virágok közül érezve előnyét, fölényét. A többiek szégyenkezve vonulnak meg mellette.”

Imre élénken figyelt Flore szavaira. Elgondolta magában, hidegen, büszkén, épen úgy mint te, észre sem véve a többi szerény virágokat, melyek körülötte nyílnak, csak azért, hogy őt bámulják, hogy illatában kéjtelen gyönyörködjenek, hogy hallják szírmainak susogását, midőn az esti szellővel cseveg...

Azután még sokáig elbeszélgettek a szép természetéről, a bájos kikeletről, a feslő virágokról, míg az esti szellő meg nem irigyelte boldogságukat s mind hűvösebben fujva hazatérésre nem kényszeríté őket.

Mikor elindultak, Imre mindkét leánynak egy mezei virágokból hevenyében kötött csokorral kedveskedett. Hogy, hogy nem Maiora észrevette, hogy Flore szebbet is, nagyobbat is kapott mint ő, hanem azért nem irigyelte, boldog volt a magáéval. Haza érve Flore közbösen az asztalra dobta a kapott csokorkát, míg Maiora imakönyvébe zárta el.

V.

Imre lassan mindennapos lett Beresciu házában. Ugyancsak nem várta be a vasárnapot, hanem ha csak egy kis szabad ideje akadt, rögtön felhasználta azt, hogy Floreval találkozhasson. Hanem a mellett munkája is

gyorsan haladt előre; az oláhok is ugylátszik megbékültek vele, mert többé nem zavarták meg oly kellemes intermezokkal, mint amaz éjszaka. Csak azt nem szerette Imre, hogy néha hosszabb időre el kellett hagynia Lukrut vállalata ügyében és pedig annál sűrűbben, minél inkább távolodott a vonal a falutól.

Oh mily örömmel sietett ilyenkor mindig vasárnaponkiut haza, mily boldog volt, ha újra szobájában lehetett, melyet először oly zordonnak talált.

De most annak tudata, hogy közelében van annak, kit szive egész hevével szeret, ki mindig előtte leng, paradicsommá változta a hajlékot.

Sokszor, ha komoly számításokba merült, mindenféle sinus és cuninus, meg logaritmikus számvetésekbe, egyszerre csak azt vette észre, hogy az eredmény helyett betűket írkal, melyek egymásutánja Flore nevére adja; vagy ha komoly építészeti terveket dolgozott ki, a rajzolt körök és négyszögek között egyszerre csak egy fűrtös fő tűnt elé mosolygó ajkakkal, ábrándos szemekkel, épen olyan, mint Flore.

Két munka volt előtte, egyik a másikkal egészen összeolvadt lelkében. Flore szivét megnyerni és feladatának eleget tenni. Az utóbbi könnyű volt a másik tekintetéből és halad is szépen előre, hanem az elsővel nem volt tisztában.

Flore mindig csak az a büszke, hideg lény maradt irányában, a ki eleinte volt, mintha észre sem vette volna, mily forró szerelemmel csüng szive rajta.

De mégis egy jelenség biztatólag hatott Imrére.

Észrevette ugyanis, hogy egy idő óta rendkívüli figyelemben részesül a háznál. Ha valamit csak futólag is érint, amit talán ohajtana vagy kedvére volna, azt láthatatlan kezek többnyire teljesítik.

Igy például, mióta egyszer említette, hogy az árvácskák kedvenc virágai, mindennap egy árvácska csokor van szobája ablakában. Imre bízni kezdett.

„Csak kitartás“ gondolá magában, mire a vasut megépül, a másik munka is végre lesz hajtva.“

(Folyt. köv.)

A törpe ember jóslata.

Irta: VICZINIÁLIS.

(Vége.)

Néhány nap múlva fölkerekedett az egész társaság és Pécs felé indult, hogy nemsokára a mohácsi téren a törökökkel szembeszálljon.

Azonban a királyt ama pillanattól kezdve, amint a törpe üzenetét vette, bizonyos félelem szállta meg, azon erős hit vert gyökeret benne, hogy a mohácsi csata napja egyszerűen halálának napja leend.

Mohácsra érkezve maga elé hivatta Tomoryt, a kalocsai püspököt, ki a hadsereg vezérletével volt megbízva, hogy megtudja tőle, miként áll a hadsereg és mily nagy az ellenség hadereje. És ekkor ilyforma párbeszéd folyt le közöttük.

Király. Püspök ur! azért hivattam magamhoz, hogy megtudjam öntől, milyen nagy hadseregünk?

Tomory. 24,000-en vagyunk.

Király. És mily nagy az ellenség hadereje.

Tomory. A kémeik, kiket az ellenség kipuhatolására kiküldtem, azt hozták hírül, hogy Solimán 200,000 emberrel nyomul előre.

Király. És hiszi-e püspök ur, hogy a mi hadseregünk képes lesz az ellenséget nemcsak feltartóztatni, hanem le is győzni?

Tomory. Igen felség, hiszem, hogy tönkre

tesszük az ellenséget, mert az ellenség haderejének fele csupán csak csőcselék-nép.

Király. De hát akkor is marad még 100,000 harcos az ellenség oldalán és mi csak 24,000 vagyunk.

Tomory. Főlség a tulszámot fölülmulja a magyar hadsereg lelkesültsége és az Isten se gitsége!

Király. Igen, az Isten megsegít bennünket, de magunknak is kell törekednünk arra, hogy győzedelmünket valószínűvé tegyük. Így pedig 24,000 emberrel 200,000 ember ellen indulni, legalább is elbizakodottság. Istenkisértés. Vajha a püspök urnak igaza volna, de fájdalom! valami sugja nekem, hogy Mohács lesz a mi temetőnk.

Midőn Tomory távozott, a király mély gondolatokba merült, levert és szomorú volt; alig vette észre, midőn egyik tanácsosa belépett szobájába és jelenté, hogy itt van egy ember a törökök táborából, ki az előbbeni háborúk alkalmával török fogságba került, de most sikerült neki megszöknie, ki felségedet akarja a török haderőről fölvilágosítani.

Király. Hadd jöjjön be, úgy is rettenetes sejtélem kinez. Én szívesen fölálodom magamat a hazáért, ha azzal használhatok neki; de így hiába elhullanak legjobbjaink. A király észrevéve az idegent, ki ép abban a perczen lépett be, barátságos hangon mondá: „Isten hozta! Hogyan hívják?“

Az idegen. Én Pekry János vagyok, két éve annak, hogy a törökök Belgrád ostrománál elfogták és arra kényszerítették, hogy a török vallást folvegyem, mert így az hitték, hogy engem is törökké tesznek. Most magukkal hoztak, hogy nekik az utat mutassam; de én egy kedvező pillanatot fölhasználva, elszöktem, hogy felségedet és honfitársaimat értesítem ama nagy veszélyről, mely hazánkat fenyegeti.

Király. Tehát azt hiszi ön, hogy hadseregünk nem lesz képes a török haderejének ellentállani?

Idegen. Igen, ha csak esoda nem történik; ha a törökök kezei hátra volnának kötve, még akkor is képesek volnának tulszámukkal a magyar hadsereget tönkre tenni.

Király. Valóban szomorú hír ez, mely még nagyobb gyásznak előfutárja. Én is úgy érzek, mint ön; megvagyok győződve, hogy az összeütközés napja a nemzet színe-javának halál napja leend. Köszönöm önnek — ugymond a király — a tudósítást, ha élünk csata után bőségesen megjutalmazandom.

Már most a király sirni kezdett fájdalmában, mert már mintegy maga előtt látta a nagy temetőt, hol a nemzet színe-java eltiporva fekszik. Midőn így mintegy szemrehányásokat tett magának, hogy ő maga nem vette kezébe az ügyet és erőtlen a hadsereg vezéreit a jobbról meggyőzni és hátrálásra, várakozásra bírni, belépett hozzá Perényi Ferencz N. Várad ifju püspöke.

Perényi. Felsőgedet így sirva kell találnom?

Király. Biz úgy; fájdalom, hogy előre meg kell siratnom nemzetem legjobbjait, mert úgy hiszem, azután nem lesz időm rá; ott né, — az ablakból a nagy térségre mutatva hol a magyar hadsereg állott, — lesz néhány nap múlva a mi sirunk! Avagy talán ön püspök ur más meggyőződésben van?

Perényi. Biz én teljesen osztom felséged aggodalmát. Szükséges volna, hogy az összeütközés napját mint 26,000 vértanunak (már akkor 2000 emberrel megszapordott a magyar hadsereg) halálának emlékét betegyük a naptárba. Már is jó volna. Brodarics kancellárt Rómába küldeni, eszközölné ezt ki Ó Szentségétől.

Király. Hátha még megakadályozhatjuk a nagy szerencsétlenséget; nem jó volna Brodaricsot azon üzenettel Tomoryhoz és a vezérekhez küldeni, vonulnának vissza és térnének ki az ellenség elől. Ha felséged parancsolja, tudatom Brodarics kancellárral, menne el a táborba és beszélné le a vezéreket az összeütközésről.

A király izgatottan várta Brodarics kancellár visszatértét azon reményben, hogy jobb hírt fog hallani, mint a minőket eddig hallott. Azonban nagyban csalatkozott, mert a vezérek és az egész hadsereg — ugymond a visszatérő kancellár — hallani sem akarnak a hátrálásáról, mert így vérszemet kaphatna az ellenség, hanem egyhangulag követelik, hogy felséged jelenjék meg közöttük, hogy jelenlétével növelje a hadsereg lelkesültségét.

Jól van kancellár ur, tudassa egész udvarommal, hogy holnap pont 8 órakor reggel a sátorba indulunk, hogy jelen legyünk a nemzet sorsának forduló pontján. Nagy Isten, legyeu meg szent akaratom!

Másnap már a sátorban találjuk a királyt; rossz kedve is mulni látszott, erőt vett magán, mert el volt határozva, hogy nemzete színe-javával hul el, mást úgy sem tehetett. Három napig készen várták, míg végre harmadnapra egy domb oldalán tűnt föl a törökök ismert ruházata. A király, midőn si-akját fejére tette, hogy a hadsereget körüllovasolja és kitartásra serkentse, halálsápadt lett. Mindenki, a ki a király közelében volt, észrevehette ijedelmét. Rossz jel volt ez! De azért a magyar sereg harcokdedve tetőpontra hágott.

Azonnal, mint a villám, oly gyorsan rohant a magyar hadsereg zöme a törökökre s mármár a magyar lovasság Szolimán császár sátorába volt betörendő, midőn a magyar hadsereg felől rémes vészkiáltás hallatszott: „El vagyunk veszve.“ E jelszó után mindenki menekülni igyekezett, de fájdalom! sokakra nézve ez lehetetlen volt, mert a török körülkerítette őket, ezek tehát mind oda veszték. A többiek vad futásban kerestek menekülést; közöttük volt a király is.

Már az előtte való napok alatt szakadt az eső; a föld egészen átázott, úgy, hogy a király nehéz lova alig tudott elébbre haladni. Sötét, rémes éjszaka volt, alig láttak egy lépésnyire előre; azért azt sem tudta a király komornikjával együtt, hogy merre kell menniök, csak az általános irány szerint szerint Pécs felé tartottak.

E rémes éjszakán eszébe jutott azon éji álom, mely őt akkor foglalkoztatá, midőn a medvevadászat alkalmával az éjt az ezeréves fa alatt töltötte és azon biztató sugalat nyugtatta meg, hogy *örzö angyala* virraszt fölötte, eszébe jutott a törpe ember, ki őt akkor a hegyről lekisérte, de egyszersmind eszébe jutott azon üzenet is, melyet a törpétől a budai várban kapott: *„Mivel nem akart meghallgatni, rövid idő múlva meg fog halni.“* És ama pillanatban a törpe ember szava is hallatszott, melyet a király és komornikja jól kivehettek, de a sötétben senkit sem láttak: *„Én voltam őrangyalod, de mivel nem akartál magadhoz beocsátani, ütött halálad percze.“* A király ijedtében sarkantyut adott lovának, és ama pillanatban Karassó mocsáros vizében találta magát, hol a lova, mivel a feneketlen iszapból kigázolni nem tudott, hátulsó lábaira állva, hanyatt esett és a királyt maga alá temette.

Csak két hónap múlva találták meg a király holttestét a mocsárban, hová komornikja vezette az ország főbb hivatalnokait és Székeshérvárott temették el. *Igy teljesedett be a törpe ember jóslata.*

Az emberi akarat szabadsága

beleillik a természeti s erkölcsi törvények közt létező viszonyba.

Irta: Dr. ?

II.

(Folytatás.)

Ha a szabadság e negatív meghatározását az emberi akarat szabadságára alkalmazzuk, úgy azt tapasztaljuk, hogy az emberi akarat szabadsága libertas a coactione és libertas a necessitate naturali. Vagyis az emberi akaratra semmiféle phisikai vagy morális ok nem gyakorol kényszerítő hatást; természetétől sincs a priori valamely meghatározott tevékenységre utasítva mint pl. a negatív erők. De, ha az akarat mind a külső, mind a belső szükségességtől ment, következik, hogy minden előforduló esetben és minden körülmények közt törekvése és cselekvésében vagy az egyikre, vagy a másikra határozhatja el magát, vagyis különbözők közül választhat. Tehát az akarat szabadság pozitív meghatározás szerint nem egyéb, mint az akarat azon képessége, melynél fogva minden körülmények közt és minden előforduló esetben törekvése és cselekvésében különbözők közül választhat.

Ezekből kitűnik, hogy az akarat csak oly feltét alatt lehet szabad, ha önelhatározó tehetőség. Mert csak azon lény képes tetszése szerint működni, vagyis választhat különbözők közül, mely önmaga határozza el magát cselekvésre és nem más kényszeríti. Ha tehát az akarat, mint a vágyó tehetőség a tárgy által határozatnék el működésre, nem volna szabad.

Valamint tehát a szabadság az akarat önelhatározását teszi föl, ép úgy azon elhatározás a szabadságot. A szabadság lényeges tulajdona azon lénynek, mely önmaga határozza meg működését. A szabadság és önelhatározás kölcsönösen egymásban foglaltatnak és egyikről a másikra következtethetnek.

Hogy az eddigiek szerint a szabadság nem ellenkezik a két törvény közötti viszonytal, arra külön rámutatni felesleges. A viszonytal ugyanis eddig csak tág részét érintettük, azon részét, melyben mindegyik törvénynek hatásköre az által körvonaloztatott, hogy egyiknek úgy, mint a másiknak csakis alanyát jelölték ki, ott még nem tekintettük a két kör érintkezését, találkozását. A viszony ezen részét tekintve pedig az embert azon szabadsággal felruházva állítottuk, melynek most adtuk első alapvonalait. Ezen szabadság az emberi szellem egyéb tehetségeivel, az öntudat fonalán, egyedül természetes és helyes kiinduló pontnak találtuk az erkölcsi törvényre vonatkozólag a két törvény közti viszony kifejtésénél. Ha az akarat szabadság működését és érintkezését a külvilággal megvizsgálandottuk, fog csak véglegesen kitűnhetni, vajjon megállhat-e a két törvény közötti viszony sérelme, megsemmisítése nélkül.

Az akarat szabadság már említett relatív tényéhez már más korlátok is járlnak, t. i. egyrészt a megismerés, másrészt az ösztönök s érzelmek által. Az akaratot korlátolja a megismerés, mert a gondolkodó szellem obiectumokat állít az akarat elé, melyek közül választhat. Ezen választás általában csak arra vonatkozhatik, mit a gondolkodó szellem jónak vagy rossznak ismert. De az általános értelemben vett jót, vagyis boldogságot illetőleg nincs helye az akarásnak, mivel arra mindenki szükségképp törekszik.

(Folyt. köv.)

HÁZASSÁG A SIRBAN.

EREDETI REGÉNY

KÉT KÖTETBEN.

IRTA: KOZÁRY JÓZSEF.

ELSŐ KÖTET.

VIII. FEJEZET.

A r ó k a l y u k.

(Folytatás.)

Kálmán elég kényelmesnek találta a sirboltot még a kinyújtzkodásra is, de azt igénybe nem vehette, mert délben sem pótolhatta vesztett testmelegét újabb étekkel, azért éhesen összehuzta magát a bal öblében, honnét éppen fölfehetett tekinteni a temető közepén álló keresztre.

Feje alá nem tudott egyebet tenni, mint könyökét s ez alá helyezte összegyűrt zsebkezdőjét. Egy félig viselt plaid volt vele, melyet szétbontott s azután úgy burkolódzott bele, hogy az ne csak takaró, hanem egyáltalán dunyha is legyen s el akart aludni, de sehogyan sem csukódtak le szemei, azért gondolkozni, elmélkedni kezdett, de nem igen akarta gyönyörködtetni sem a multnak szende képe, mert eszébe jutott, hogy ő már majdnem a bölcsönél kezdte a élet küzdelmét; sem a jövő, melynek chaosából sehogyan sem akart valami fényes reménycsillag kisugározni, végre is nyugalmat talált a jelenben, mert sem a szél nem érte, sem az eső nem verte, sem pedig azok a joggyakornokok, kik szállásukból ilyenkor már egész banderiumban szoktak kivonulni, sem az a tudat, hogy szálaspénzt is kellene fizetni, nem győrtörte.

Kálmán nem volt materialista, ő tehát mielőtt szemeit álomra behunyni szokta, imázni szokott; itt is hozzá fogott, de persze szokásos imádságát el nem mondhatta, mert a mai napra új ima és új könyörgés kellett, miután ő elevenen a sirba jutott pihenésre.

„Hála legyen neked édes Istenem, hogy megőriztél a mai napon minden veszedelemtől, hirtelen való haláltól, s hogy adtál elegendő táplálékot, a délit nem számítva, továbbá csendes nyughelyet, a hol bizony bátran alhatom nemcsak öt óráig, hanem még tizenötig is, hisz utolsó posta.

Ezzel az imával befordult a sirbolt öblében s mihelyt elegendő meleget idézett elő leheletével a burok alatt, elszenderült!

Oh ti léha teremtményei az Istennek, kik egész élteteket a ruganyos pamlagokon töltöttétek, melyeket talán embertársaitok vérén, csalással, uzsoráskodással, szóval bármiféle gazsággal szereztétek, néznétek most ebbe a sirba, s látnátok, hogy meglehet nyugodni nem csak a ruganyos pamlagokon, hanem a sirban is csak nagy lélek kell hozzá, mely ezt elviselni képes legyen.

Hány méltatlanra mosolyog le az üdítő nap az égről, hány érdemtelennül tömi meg gyomrát, sokszor tán abból, mit a haza oltáráról rabolt el s hány léha test kéjeleg selyem és lágy vankosok között, habár a korbácsot jobban megérdemelné, s a törekvő, szorgalmas ifju nem talált egyéb helyet, a hol meghuzhassa magát az elemek zord hatásai ellen, mint a szomorú sirgödröt, hol a róka is kilehelte páráját, mert oly mély volt, hogy abból kívánszorogni teljes lehetetlenség volt.

Ha ily összehasonlításokat teszünk a sors adományai között, lehetetlen, hogy a bölcsészszel fel ne szólaljunk, „Si Deus et vult, et potest sessari mala, unde ergo sunt ea?”

Különböben a bölcsészeti véleményeknek egyes világnézeteknek a gyökerét soha sem

szabad magában az észben keresünk, mert az csalékony tévutra vezethet, miután az már régóta nem vár bizonyítást, hogy igazság az, a mi értelmünket kielégíti, természetes, hogy némely fejletlenebb értelmet csekély mérvű valóság is képes könnyen kielégíteni, míg más magasabb fejlettségű értelemben az előbbinek álláspontján még meg nem állhat, sőt azt képes kimosolyogni, annyira visszatetsző az előbbinek igazsága, vagyis inkább önelges, alanyi felfogása, meggyőződése, mit ő aztán igazságnak bérmált el.

Hogy az alanyi meggyőződésre, tehát az „igazság” gyártásra mekkora befogása van a körülményeknek, az már ugy hiszem mindenki előtt ismeretes dolog. A ki, bár merre mozdott életpályáján, mindenütt csak hideg, vagy legfőlegb számító előzékenységgel találkozott, az kétségkívül arra a meggyőződésre fog jutni, hogy ama piszkos jellemvonás, melyet ő mindenfelé észlelt, általános az egész emberi nemnél; a ki pedig valahányszor a barátaiba helyezett bizalom helyét mindig csak bizalmatlanságot és visszaéléseket tapasztalt, annak meg okvetlenül arra a meggyőződésre kell jutnia, hogy nincs hűség a világon, az csak olyan légből kapott szó, melyhez bizonyos fogalmat kötni lehetetlenség, de merné valaki állítani, hogy az említett két alanyi felfogásnak igaza van? Persze merné és helyesen, egy másik egyén, ki szintén teljes életében ugyanily körülményekből merítette tapasztalását s így ennek is hasonló hibás felfogása, vagy inkább már meggyőződése, vagyis alanyi igazsága volna, de éppen azért nem mindig való igazság is, éppen azért, mert alanyi.

A ki pedig teljes életét a ruganyos pamlagokon heverte keresztül, az bizonyára nem fog másforma meggyőződésre jutni, minthogy neki ahhoz a léha élethez joga van, s miután joga van hozzá, mindenesetre az Isten helyesen szabta ki számára az élet módot, azon egyszerű igazságnál fogva, mert az Isten semmi jogtalanságot nem akar s így mivel nem szünteti meg a ruganyos pamlagokon heverőknek boldogságát, azzal csak annyit bizonyít, hogy azok nem jogtalanul bitorolják a selyem életet, míg azoknak elevenen a sirrideg ölére kell fejeiket álomra hajtani, mert ha jogtalanul bitorolnák, Isten elrántaná a gyékényt alóluk, miután ő a jogtalanságra senkinek kiváltságát nem adhatott.

És így menve tovább álokoskodása a so phistáknak, de megakadnak a legvérmesebb pessimisták is s szabad akaratnak zárkóvétel, melybe ha bele koppantják orrukat, rögtön tudomást szereznek arról, hogy az Isten a szabad akaratban is jót is, rosszat is egyaránt nyújtott; de a felelősséget éppen akkor magáról elhárította, midőn tetszésére bizta az embernek mindkettőt.

S ez az egyetlen pont, hol megnyugvást találhat az ész, különben legtöbb embernek s mondjuk ki egyesek, hogy a legnemesebbeknek, szóval az emberiség javának okvetlenül pessimistáknak kellene lenniök, mert ezek látnák át legtöbbszörre azt a furcsa dolgot, hogy miért bitorolja annyi szemét ember az életét, miért hemzseg annyi méltatlanul az őket éppen meg nem illető polczon s miért van az érdemnek legkisebb szárnnyal talán azért, hogy az az őt megillető magas polczra csak oly gyéren repülhessen.

Ha valaki egész életében oly körülmények között mozgott, hol egyebet sem tapasztalt a földi gyönyörök és szenvedések legaránytalanebb elosztása fölött, mint a sorsnak részrehajlását s ha még ekkor sem lett pessimista, akkor igazán megérdemli a nagy nevet, mert semmi sem könnyebb a világon, mint mikor

a körülmények hatásai alatt az emberi ész elveszti egyensúlyát, vagy jobbra az optimizmus felé hajlik, ha életében egyebet sem tapasztalt, mint kéjt, gyönyört, boldogságot, vagy pedig a pessimismus felé hajlik, ha a földön nem tapasztalt egyebet, mint azt, hogy ez csak a siralom völgye, de látjuk, hogy mindkettő; az is, ki a világon csak gyönyört, kéjt tud, mert egyébbel még nem találkozott, továbbá az is, ki egész életében csak a könynyekre taposott, családok fölfogásában, mert az élet mivoltáról, balítéletet hoztatnak vele a ráhatott körülmények, azért tehát, hogy az élet mivoltáról igazi tudomásunk lehessen, hozza magával az Isteni gondviselés, hogy kellemes és kellemetlen körülményeink legyenek s így ne egyoldalulag tekintsük az élet mivoltát, se a csupa kék, se a csupa siralomban.

(Folyt. köv.)

Frissítő.

— Tud ön latinul?
— Oh igen.
— Da mihi decem florenos!
— Bocsanat tévedtem, latinul csak öcsém beszél, azzal különben hiába beszél, annak úgy sincs pénze.

Hiszen Párisban nincs is kolera-járvány, csak tömeges magánészet fordul elő.

Rákossy Jenő egy „paraszt tragoediát akart írni, pedig csak koldus komédia az, reméljük, hogy a fekete hajóval ez is csak elstülyed.

— Nézzétek, Gyula elalszik.
— Nem csoda, akadémiai felolvasáson volt.

Felülés. Lehet a billiardban felülni, lóra felülni, stb. De úgy mint a szegény Grenzboote soh'se hittük volna, azt írja „Wohlbe-kante Redacteur (katholik) (lehet ugyan, hogy az ő zárjeltük ironia) *Emil Szüts*. Azt is írja bekennten *Schriftsteller* — mi csak *Schriftstehlernek* ismerjük.

Ismeri B. bárót?

— Ismerem.
— Mit tart róla?

— Annaira hazug természetű, hogy még ellenkezőjét sem lehet elhinni annak, a mit mond.

Meg lett Visi választva képviselővé! No legalább lesz a szabadelvű clubban eleven Visi is.

Singer urasága jónak látta cézert változtatni, és „Katholikus Család“ helyett „Budapesti Szemlé“-t csináltat Ábrányi Emillel.

Egy jövődöbeli szerkesztő írók-toborzása alkalmával: „Hát Berczik Árpád szintén író? no de ugy-e fiatal ember lehet, mivel még nem hallottam felőle!“ *Tableaux!* És megtörtént! Gratulálunk!

Egy vén szerelmes fiatal leányt vett feleségül valaki:

— Kedves gyermekem, soha se feledkezzél meg arról, hogy mi az egész életre egyesültünk.

— Kétségkívül, de nem volnál szives... az időt meghatározni.

Trefortból akadémiai elnök! — Aber Trefort — Ge fort!

A gyermek szobából. „Apa miért vágysz oly haragos képet?“ — „Még kérdezed, hisz az imént hallottam, mint szidott a mama, mert Mariskával megint kötekedtél?“ — „No bizony, ha én is mindig haragos arcot vágnék, mikor te a mamát szidod?“

Megfelelt. — „Ugyan Verebélyi uram! nem zsenirozza önt testének elhízása?“ — „Nem biz engem szomszéd uram, az az egyetlen kellemetlen van benne, hogy minden ostoba ember azt kérdezzeti tőlem.“

Ujévi meglepetés. — Egy zsémbes férj ki nem álhatta, hogy felesége mindig egy bizonyos, jókora öblös pohárból szüresölgeti kávéjét, mig neki csak vendég-csészécskében találja fel azt. — Kapja tehát, ujévi kedveskedésül (?) a férj saját arcát, arczképét rágraviroztatja felesége kedvelt pohárára s szélte: felesége többé nem ivott a pohárból, hanem a tejforraló lábasban tette maga elé kávéjét. — Neki pedig azután is csak a vendég csészében járt ki a porció.

Modern. A szakácsné a nagyságos asszonyhoz: „Két hét múlva beállok a szolgálatba. Tessék, itt van a bizonyítványom és a photographiám. Kérem a nagyságotól is.

Hozzá.

Irta: Gombaevöczy Elemér.

Mintha leng tavasz fuvalma,
Kipírul a körte, alma,
Szemed, hogy magát kinyitá,
Árva szívem megpiritá.

Ezer Vulkán rombol szűmben.
Vadul tépi, dulja künn — benn
Háborog miként ha orkán
Hömpölyg át az égbolt sarkán.

Oh, búbajos égi nimfám,
Jer, mosolyg rám, jer tekints rám,
Hasson meg sürtü gyöngy — könnyöm,
Melaucholikus könny gyöngyöm.

A törvényszék előtt. Egy még egészen fiatal ember rablógyilkosság vádja alatt. Az esküdtek épen vissza akarnak vonulni ítélethozásra.

— Vádlott, van e még valami mondani valója? — Szólitja az elnök.

— Igenis enyhítő körülményt adhatok elő.

— S miben áll az?

— Hogy én csupa könyörületességből öltem meg ezt az embert, mikor már kiraboltam. Bizonyos vagyok benne, hogy nem élte volna tul vagyona elvesztését.

Jó kritika. *Festő:* „Sajátkezüleg adta át képemet?“ — *Hordár:* „Igen, és — ugy látszik — hogy nagyon tetszett!“ — *Festő:* „Mit szóltak?“ *Hordár:* Semmit, hanem nagyon nevettek!“

Javíthatlan. *Ügyvéd:* „Füzes, kend megnyerte a pert.“ — *Füzes:* „Apellálok.“ — *Ügyvéd:* „Megveszett kend?“ — *Füzes:* „Nem, de azt akarom, hogy az urak ott a kurián is szintén tudják, hogy igazságom van.“

Az állatkertben. „Papa, miért van a zsiráfoknak oly hosszú nyakuk?“ — „Azért fiam, mert a mit isznak jobban izlik nekik, ha jó sokáig megy végig nyakukban.“ — „Papa te is szeretnéd, ugy-e ha ily hosszú nyakad lenne, mikor sörözöl?“

B. asszony a színházban megismerkedett egy fiatal művészszel. Szeretné otthon is fogadni, de ismerve férje féltékenységét, a következő cselhez nyulnak:

B. asszony könyvek közt panasolja el férjének, hogy sétaközben elvesztette karpereczét. Rábirja, hogy hirdetés útján kérje fel azt a bizonyos „becsületes találót“, hozza vissza az ékszert, és vegye át a megfelelő jutalmat. A becsületes találó természetesen nem más, mint a fiatal művész, ki nagylelkűen lemond a jutalomról és ily módon nyeri meg a férj bizalmát, ugy-e bár ügyes gondolat?

A dolog rendben volna. A hirdetést követő napon megjelen a fiatal művész, átadja az elveszett ékszert. Csakhogy csupa szórakozottságból... ugyanabban a tokban, melyben az asszonyság neki átadta.

Tableaux!

Történelmi naptár.

November.

23. Vasárnap. F. 25. Kelem p. 1849. A magyar menekültek külföldre megérkeznek.

24. Hétfő. Keresztes János. — 1686. Kolosváry Pál hittani magyar író szül. — 1868. A magyar képviselőház a nemzetiségek jogaira vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalja, mely alkalommal Deák Ferencz indokolja, hogy Magyarország államnyelve a magyar.

25. Kedd. Katalin. vt. sz. — 1682. Tököly Imre Sebestyéni püspökkel ünnepelesen bevonul Lőcsére. — 1802. Széchenyi Ferencz gróf aláírja az oklevelet, melylyel a magyar nemzeti muzeumot alapítja, másnap megadatott a királyi megerősítés.

26. Szerda. Konrád pk. — 1095. II. Orbán pápa a clermonti egyházi zsinaton a roppant népsokaságot lelkesíti a Szeutföld felszabadítására: számtalan lelkesült felveszi a vörös keresztet. — 1650. Ifjabbik Draskovics György pécsi, váci és győri püspök, jeles szónok és tudós halála. — 1804. Gál János híres magyar törvénytudós meghal 70 éves korában.

27. Csütörtök. Virgil pk.

28. Péntek. Szosztén Ruf. — 1597. Enyedy György vallástudós és író meghal. — 1796. Bezeredy István tolnai országgyűlési követ, jeles szónok, a haladás egyik főzászlósa születik Szerdahelyen Sopronban.

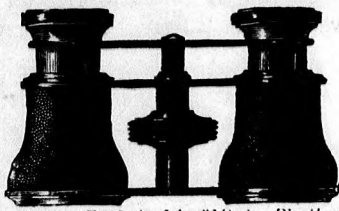
29. Szombat. Szaturnin vt. 1780. Mária Terézia császárné, magyar királyné halála.

Szerkesztői üzenetek.

Mersich János. Legnagyobb köszönettel vettük. A nagybecsű művét tanulmányunk tárgyává tettük eddig is örömmel kell tudomására hoznunk, hogy terjedelmes műve nagybecsű és olvasóink érdeklődését megnyerné. Még nem bizonyos, hogy adhatjuk, ha adjuk, csak melléketlen adhatjuk, a mire azonban jelenleg nem vállalkozhatunk, ha csak új évre nem, a mikorra elvárjuk, hogy olvasóink becses közreműködésükkel szaporítandják előfizetőink számát — **Rábató** „*Debreczeni Híradó*“ tek. szerkesztőt tisztelttel felkérjük, ha ezikkel átvesznek lapunkból, legyenek szivesek legalább lapunkat felemlíteni. — **Mosdósy.** Hol késik: Számíthatunk néhány sorra? — **Szalatnay.** Bocsanat a tévedésért és üdvözlét a **Dikcióra.** — **V. H.** Az semmi a miről ön ír, ahhoz képest a mi Stockholmban történt. — Ugyanott egy Strindberg nevű költő urat az esküdtszék felmentette, pedig azzal volt vádolva, hogy az „Oltári szentségről“ gunyolva írt, „Méreg“ című könyvében. Hja a XIX. század jele! Igy aztán azt sem csodálják ha a **Békésmegyei Közlöny** szellemes? tárczairója a kath. vallást babonát terjesztőnek nevezi. Higyje el, hogy nem hagyunk figyelmen kívül semmi támadást, csak hogy unjuk minduntalan felszólalni. Bevárjuk mikorra helyén lesz somásson végezni az ön által leírt uracskákról. — **Magyar Háztartás** i. t. szerkesztőjének. Bocsanat, hogy b. lapja újra megindulásáról szóló jelentés nem hozzuk terjedelemben, olvasó közönségünknel ugy sem találna viszhangot.

CALDERONI ÉS TÁRSA

váozl utoza 30. BUDAPESTEN kis hid-utoza 8.



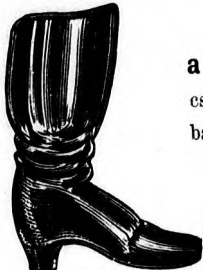
Ajánlatnak: szem-
üvegek, színházi lát-
csók, távcsók, hő-
mérők, villámhári-
tók, mérőszalagok,
léptékek, visszmé-
rők, szesz-, bor-
must-, csukor-, tej-,
ecset-, olaj- és lúg-
mérők. Fuchsin-készülékek, Phylloxera nagyító üvegek,
frt 1.—, 1.20. — Gazdászok különös figyelmébe ajánl-
juk a legújabb Aneroid-légsúlymérőket 6, 8, 10, 15,
20 frtig. — Maximal-minimal hőmérők, eső, nedv- és
szélmérők stb.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek. — Írásbell
megbizások pontosan eszközöztetnek.

SZEDLÁCSKO LAJOS

uri és női lábbeli készítő

Budapest, IV. ker., vámház-körút 14.



Ajánlja lelkiismeretesen
a legjobb anyagból és munkával
csinnal kiállított aránylag olcsó ár-
ban szabott minden szakmájába vágó
munkáit.

Hibás és sérült

lábuaknak, különösen, a legkényelme-
sebb s szélszerű lábbelivel szolgál.

Vidékről megrendelésre a beküldött viselt
lábbeliek mintájára is fogad el megrendelé-
seket s azokat pontosan végzi.

Helyben levelező lap által tudósítva, a mér-
ték vételt személyesen végzi.

Hirdetések és nyilfterek

KORUNK

részére felvétetnek mérsékelt árak mellett, a
kiadóhivatalban

Budapest, szarka-utca 5. szám.

Életnagyságu krétarajz mellkép!

Ezen képek sokkal tartósabbak, mint bár-
mely fénykép, és olcsóságoknál fogva mindenki
által megszerezhető. — Bármely fénykép után
életnagyságu mellkép, kitűnő műkivitelben,
férfi arcz 5 frt, női arcz 6 frt, gyermekkép
életnagyságban 7 frt 50 krtól feljebb, térd és élet-
nagyságu képek 12 frttől feljebb. Megrendelések
az összeg egy harmadrésze és az arczkép mellett

EISSEN F. J. utódához,

Budapest, koronaherezeg-utca 5. szám
alá küldendő.

Ugyanitt kapható: író, levél és rajzpapíros
valamint minden e szakmába vágó czikkek. A
legdivatosabb monogrammos levélpapíros, látó-
gató-jegyek, nyomtatványok és üzleti könyvek
a legjutányosabb ár mellett készítettnek. —
Könyvkötői és díszmunkai rendeletek elfogad-
tatnak és jutányos ár mellett pontosan kivitet-
nek. — Vidéki vevőimnek, a külön postai ki-
adások megtakarítása czéljából, ugymint, hogy
én nagy összeköttetésem folytán azon kelte-
mes helyzetben vagyok, hogy bármely czikket
jutányosabban megszerezhetek, ezeknek beszer-
zését díjtalanul a legpontosabban eszközölöm.

Első magyar külföldi levélbélyeg üzlet,

vesz és elad bármily mennyiségű használt levél-
bélyegeket, nagy választék mindenféle levélbé-
lyeg gyűjtőkönyvekben (Albumokban) 60, 75,
90 kr, 1 frt 10 kr, 3 frt 50 kr, 4 frt 20 kr,
8 frt, 12 frt és feljebb. Kezdő gyűjtők számára
ajánlom levélbélyegeket tartalmazó borítékaimat
és pedig:

15 drb különféle külföldi levélbélyeggel	5 kr.
25 " " " " " "	10 kr.
50 " " " " " "	35 kr.
150 " " " " " "	1 frt.
250 " " " " " "	2 frt.

Nagyobb gyűjtők számára biztosíték beki-
dése mellett, ritkább bélyegeket tartalmazó vá-
lasztékot a legjutányosabb árak megjelölése mel-
lett küldök. Bizományi árusok megfelelő áru-
tási százalékok mellett kerestetnek. — Továbbá
ajánlom nagy választékú bel és külföldi bogár,
kagyló és lepke készletet egyenként vagy
egész gyűjteményekben, utóbbiak szép össze-
állításban 2 frt 50 kr., 3 frt 50 kr., 4 frt 50 krtól
feljebb, állatok egyenként is a nevük és nemük
megjelölése mellett, forduló postával, a jó ál-
lapotbani megérkezéssel kezeskedve kaphatók
Régi papír és ércpénz neműek (kivéve Kossuth
bankó 1848. szept. 1.től) Továbbá mindennemű
ódonóságok, festmények stb. a legjobb ár mel-
lett megvételnek

EISSEN F. J. utóda

Budapest, koronaherezeg-(uri) utca 5. szám.



Meglepő hatású külszer

CSUZ és KÖSZVÉNY,

ficzomodási és ütési daganatok, csuzos fej- és fílszaggatások ellen a
R E P A R A T O R

A fővárosi kórodákban több száz esetben tétetvén kísérlet a Re-
paratorral, az oly kitűnő hatásának bizonyult, hogy az állandóan
alkalmazott gyógyszerek sorába vétetett fel. Voltak a kórodai
esetek között olyanok is, kiknél hónapokon át minden ismert
antirheumatikus kül- és belsej szer eredménytelenül alkalmazott, míg
végre a Reparator vétetvén használatba, általa 3—4 nap alatt tel-
jes gyógyulás éretett el.

A Szt.-Rókus-kóroda II. orvosi osztályán 135 esetben alkalmaz-
tatott a Reparator, melyekben 9 esetenél javulás, 126-nál teljes gyó-
gyulást eredményeztetett. Ezen egy példa meggyőzően bizonyít a Reparator rendkívüli ha-
tása mellett, minélfogva fölösleges a közönség köréből érkezett bizonyítványok közlése.

Egy nagy üveg ára 1 frt, kis üveg 50 kr.

Főraktár: Budapest. Kálvin-tér, Magyar Korona gyógyszerár, honnan postai utánvét
mellett is kaphatók. Raktár Magyarország legtöbb vidéki gyógytárában is van. Minden üveg
fenti védjeggyel van ellátva.

KRIEGNER GYÖRGY.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent:

E Z E R M Ű K E R E S Z T

Dr. MÁJER ISTVÁN v. püspök és esztergomi kanonoktól.

E díszmű a szövegen fölül 60 táblán hozza az ezer eredeti műkereszt rajzait. Ezen gazdag phantasiával, eredetiséggel
és ritka műízléssel alkotott s mondhatni páratlan magyar műben a műbarátok meglepő ujdonságot nyernek, a mi fő, az egy-
házi ornamentikával foglalkozók, valamint egyáltalán a műipar férfiai: díszművesek, arany-ezüst-művesek, ékszerészek, ötvösök,
könyvkötők, szoba-, majolika- és porcellánfestők, műasztalosok, vésnökök és műfaragók, himezők, műtakácsok (kivált szőnyeg-
szövők) és lakatosok stb. oly mintagyűjtemény birtokába jöhetnek, melynek úgy ők, mint az ipartanodák is igen nagy hasz-
nát vehetik.

Egy példánynak ára füzve 5 frt, rendkívül díszes kötésben 6 frt osztr. ért.

Mint hogy e díszmű csak korlátolt számban jelent meg, kérjük a főtisztelendő magyar kath. pap-
ságot, hogy megrendeléseiket hová hamarabb sziveskedjenek beküldeni, nehogy a példányok elfogyta
után becses megrendeléseiket figyelmen kívül hagyni legyünk kénytelenek.

Megrendelések postautalvánnyal egyenesen hozzánk intézendők.

Kelt Budapest, 1884. augusztus havában.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság

Budapest, IV., Gránátos-utca 6.